

ORIENTACE V ZÁKLADNÍCH ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJÍCH

1 NÁRODNÍ ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE Z PRODUKCE ČESKÝCH KNIHOVEN - 2. ČÁST	4
1.1 Předmětové/oborové brány budované v ČR.....	4
1.2 Digitální knihovny ČR.....	8
1.2.1 Registr digitalizace	8
1.2.2 Česká digitální knihovna – ČDK	9
1.2.3 Digitální knihovny Národní knihovny v Praze	11
1.2.4 Národní digitální knihovna DNNT.....	14
1.3 Další databáze z produkce českých knihoven.....	15
2 VYHLEDAVAČE A PORTÁLY NA INTERNETU.....	16
2.1 Vyhledávací služby na Internetu	17
2.1.1 Google.....	17
2.1.2 Google Knihy	17
2.1.3 Google Scholar.....	20
2.1.4 Yahoo	21
2.1.5 BizNar	21
2.1.6 Bing.....	21
2.1.7 DuckDuckGo	22
2.1.8 Seznam	22
2.1.9 Centrum.....	22
2.2 České veřejné portály	22
2.2.1 Všeobecné portály.....	22
2.2.2 Portály z oblasti české literatury	23
2.2.3 Portály z oblasti zemědělství a ochrany přírody	23
2.2.4 Portály z oblasti vědy a vzdělávání	24
3 DOPORUČENÁ A POUŽITÁ LITERATURA.....	25

Kritéria hodnocení		Způsob ověření
a	Popsat základní funkce a služby portálů na veřejném internetu a předvést na vybraném příkladu z českého prostředí	Praktické předvedení a ústní ověření
b	Popsat národní elektronické informační zdroje z produkce českých knihoven, jejich funkce a základní služby	Ústní ověření
c	Vyhledat dokumenty ve fondech českých/zahraničních knihoven za použití vyhledávacích nástrojů veřejného internetu a speciálních knihovnických nástrojů	Praktické předvedení

Studijní cíle

Cílem tohoto modulu je získat přehled:

- o odborné terminologii,
- o digitálních knihovnách budovaných v ČR,
- o českých oborových informačních branách,
- o českých a zahraničních vyhledávacích,
- o významných českých oborových portálech.

Klíčová slova

ČDK – Česká digitální knihovna, digitální knihovny, Národní digitální knihovna, Kramerius, Registr digitalizace, oborové databáze, předmětové/oborové informační brány, portály, horizontální portály, vertikální portály.

Tento modul pro Vás připravila PhDr.. Martina Machátová z MZK. V případě jakýchkoliv dotazů se ozvěte na e-mail: machat@mzk.cz.

Vysvětlivky k ikonám:

Vyhledejte v externím materiálu / Podívejte se na odkaz / Dostudujte si

Pozor, zapamatujte si / Důležité

Shrnutí aneb Co jste se naučili

Dobrovolný úkol

1 NÁRODNÍ ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE Z PRODUKCE ČESKÝCH KNIHOVEN - 2. ČÁST

1.1 Předmětové/oborové brány budované v ČR

Poznámka ke studiu:

U zkoušky je vyžadována ústní celková charakteristika oborových bran (výhody). Měli byste rovněž umět tyto brány vyjmenovat.

Předmětová/oborová brána

„Služba v síťovém prostředí určená pro zprostředkování přístupu k vybraným online informačním zdrojům určitého oborového nebo tematického zaměření. Zpřístupňované informační zdroje procházejí procesem intelektuálního nebo automatického výběru a zpracování na základě definovaných formálních a kvalitativních kritérií. Součástí předmětové brány je obvykle klasifikační systém členící informační zdroje podle oborů; kromě toho lze předmětovou bránu prohledávat pomocí klíčových slov.“ [2]

Umožňují souběžné vyhledávání v celé řady českých i zahraničních databází a katalogů z určité tematické oblasti na jednom místě.

Používání oborových bran přináší tyto výhody:

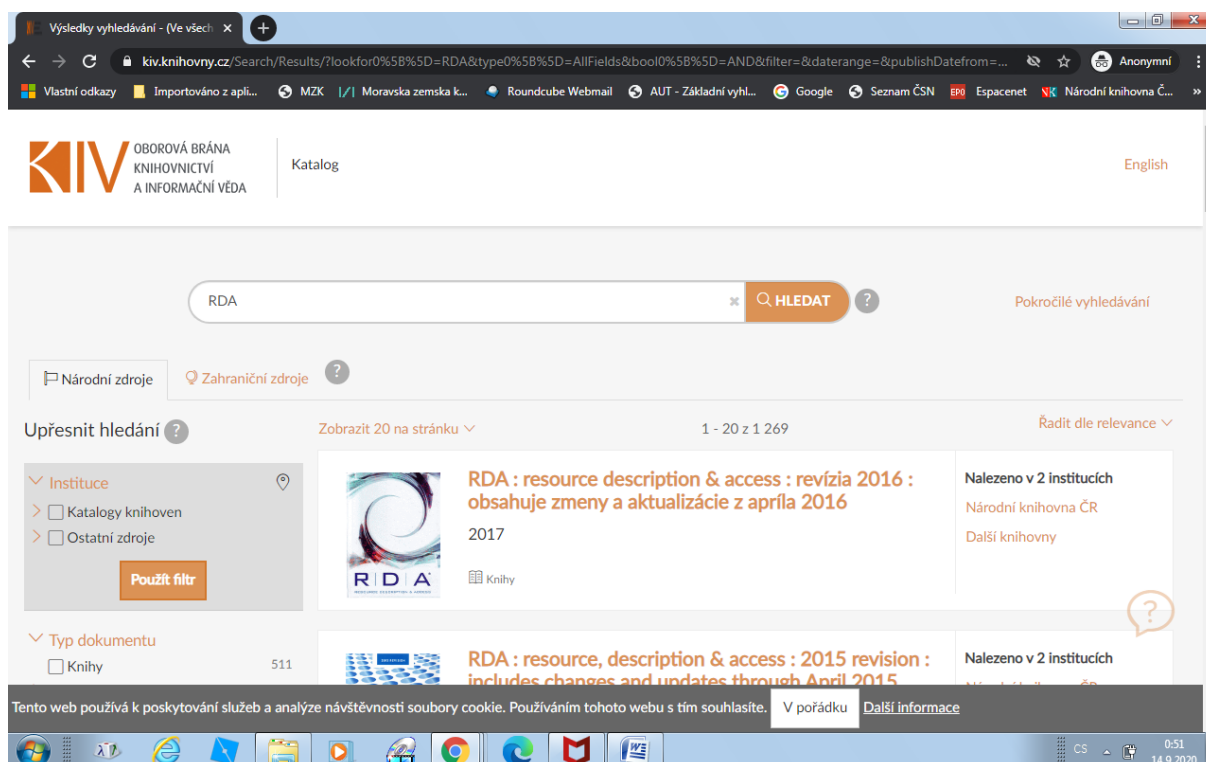
- Vyhledávání probíhá souběžně ve více informačních zdrojích najednou v jednom rešeršním rozhraní. Uživatel nemusí hledat v každé databázi zvlášť a učit se pracovat s několika různými vyhledávacími systémy.
- Softwarové řešení oborových bran KIV, IReL, MUS a TECH (viz níže) vychází z portálu Knihovny.cz, tedy z rozhraní, které znají.
- Uživatel nemusí vědět, které zdroje má k vyhledávání z daného oboru k dispozici, příslušné databáze jsou bránou prohledávány.
- Hledání probíhá v předvybraných informačních zdrojích.
- K prohledávání jsou vybírány kvalitní zdroje, jejich výběr provádějí zkušení odborníci. Uživatelé nemusejí zjišťovat, které elektronické zdroje u dané oblasti existují.
- Oborové brány obvykle přinášejí aktuální informace z příslušné tematické oblasti.
- Uživatel najde zpravidla v oborových bránách celou řadu odkazů na zajímavé zdroje, které nejsou sice prohledávány příslušnou oborovou bránou, ale jež mohou být užitečné.
- Souběžně jsou prohledávány na jednom místě:
 - volně přístupné i placené (profesionální, licencované) elektronické informační zdroje,
 - katalogy knihoven, databáze a oborově zaměřené portály,
 - české i zahraniční zdroje.

V současné době fungují v České republice tyto oborové brány:

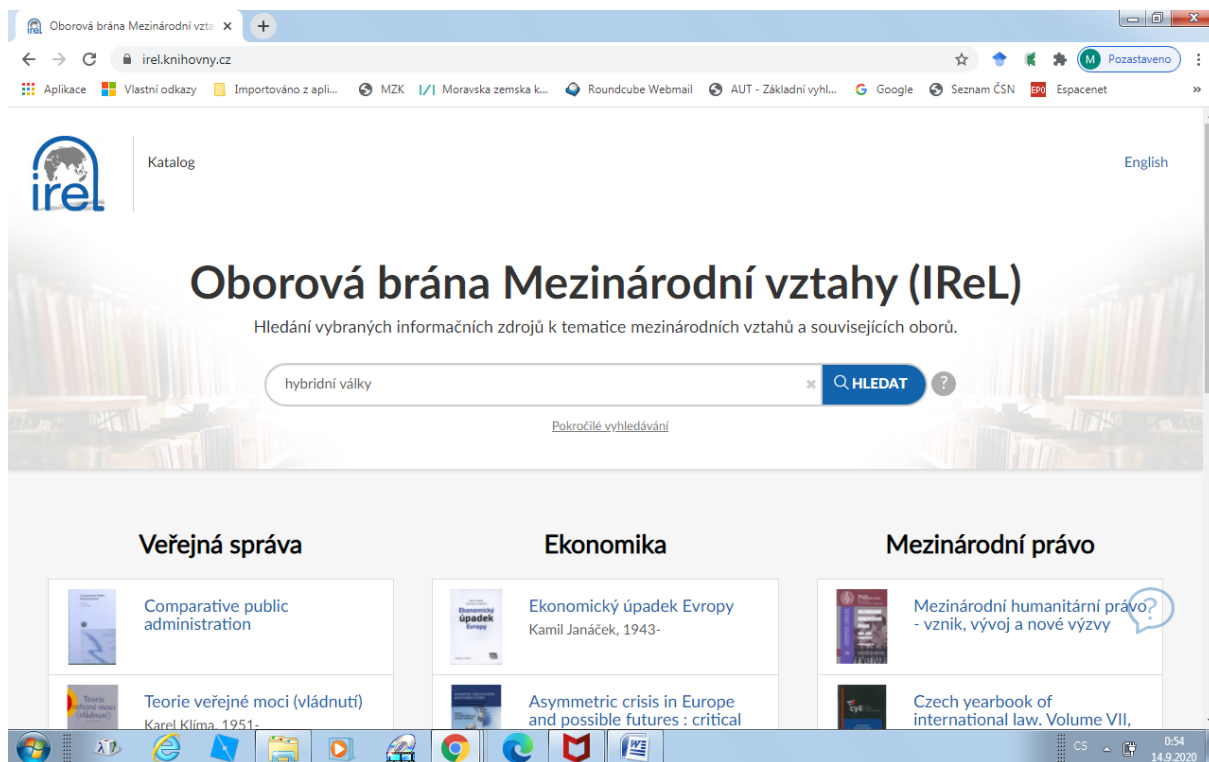

- Knihovnictví a informační věda (KIV): <https://kiv.knihovny.cz/>
- Mezinárodní vztahy (IReL): <https://irel.knihovny.cz/>
- Musica (MUS): <https://mus.knihovny.cz/>
- Technika (TECH): <https://tech.knihovny.cz/>
- Umění a architektura (ART): <https://artlib.eu/>

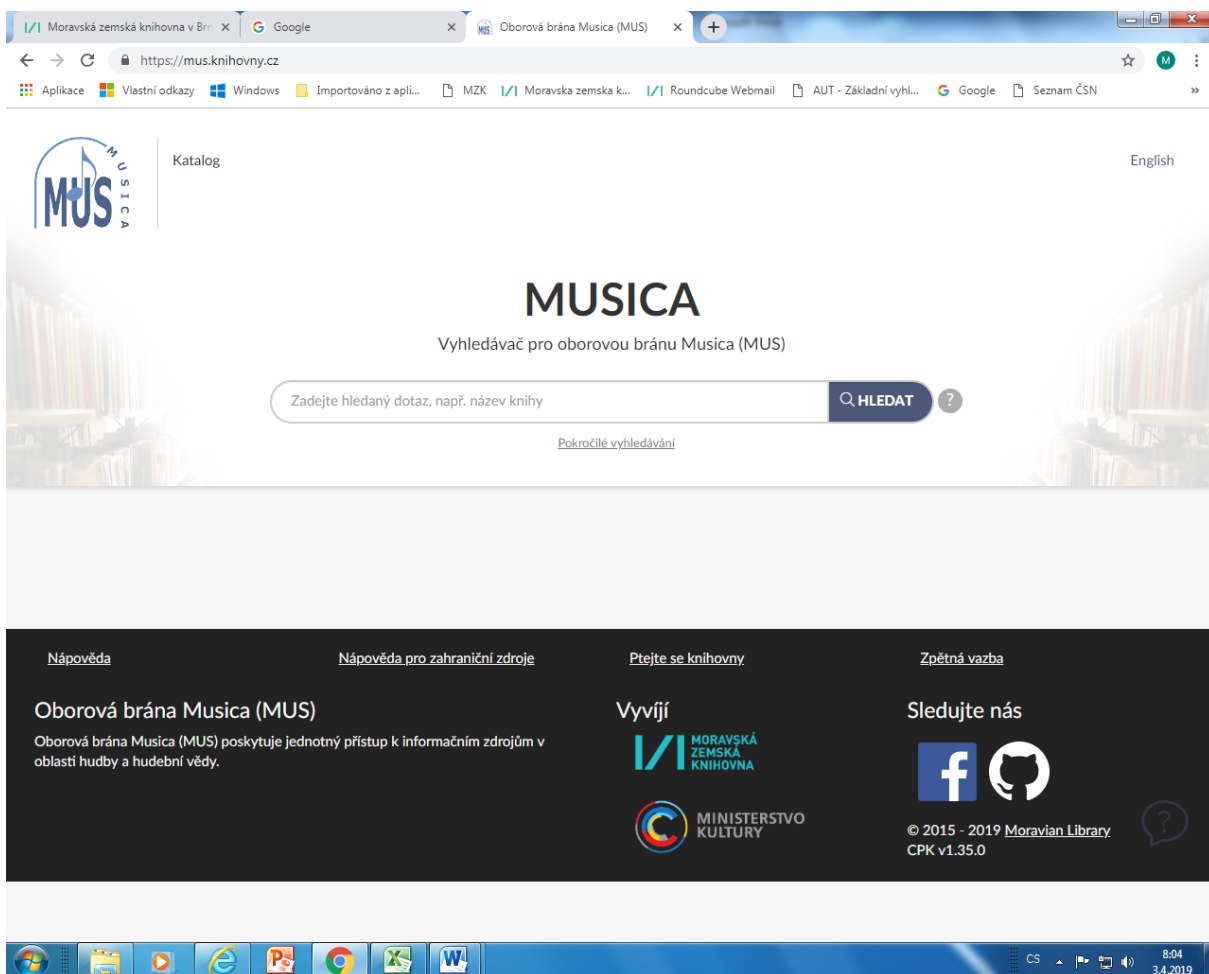
Oborová brána KIV, IReL, MUS a TECH vychází z portálu Knihovny.cz. Pouze oborová brána ART je založena na systému společnosti KP-SYS.

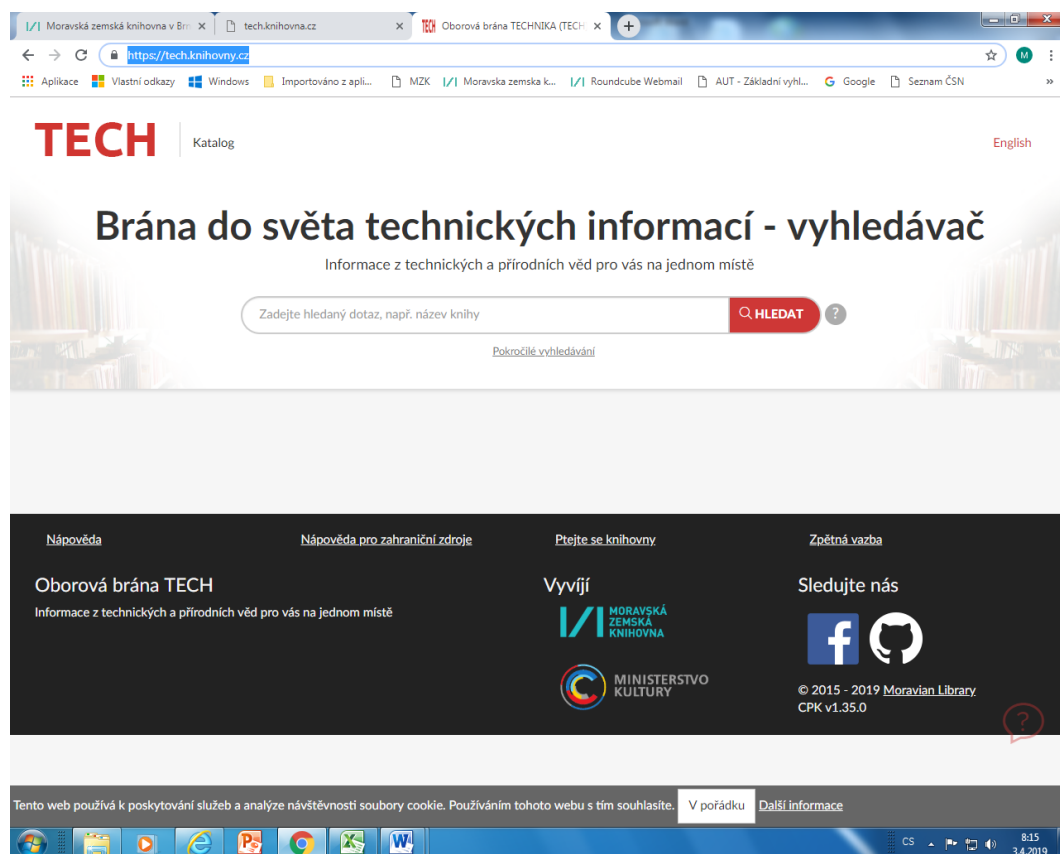
Obr. č. 1: Oborová informační brána Knihovnictví a informační věda (KIV)

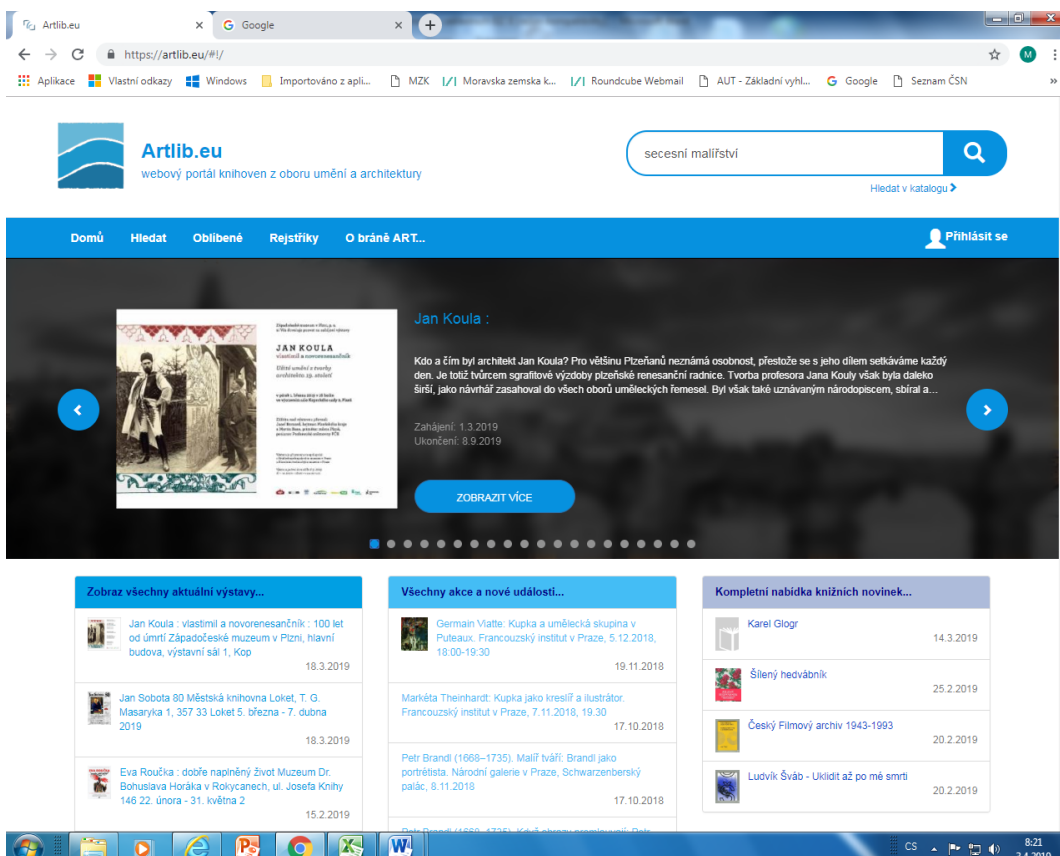
Obr. č. 2: Oborová informační brána Mezinárodní vztahy (IReL)

Obr. č. 3: Oborová informační brána Musica (MUS) - vyhledávání

Obr. č. 4: Oborová informační brána Technika (TECH)

Obr. č. 5: Oborová informační brána Umění a architektura (ART)

1.2 Digitální knihovny ČR

Poznámka ke studiu:

Při zkoušce může být ústně ověřována znalost této problematiky - celková charakteristika.

Digitální knihovna

Definice:

„Integrovaný systém zahrnující soubor elektronických informačních zdrojů a služeb, které umožňují získávání, zpracovávání, vyhledávání a využívání informací v tomto systému uložených. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány prostřednictvím počítačových sítí. Účelem budování digitální knihovny je poskytnout uživatelům možnost jednotného přístupu k digitálním nebo digitalizovaným dokumentům, případně i k sekundárním informacím o tištěných primárních zdrojích uložených ve fondu knihovny.“ [2]

Digitální knihovny v ČR

Řada knihoven v ČR digitalizuje své fondy. Většina knihoven používá pro uchovávání a vyhledávání digitalizovaných dokumentů systém **Kramerius**, který umožňuje plnotextové vyhledávání. Každá knihovna si vytváří svou vlastní databázi digitalizovaných dokumentů. Přístup ke zdigitalizovaným dokumentům vychází ze zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon). Dokumenty podléhající ochraně na základě autorského zákona mohou být zpřístupněny v elektronické podobě pouze registrovaným uživatelům na počítačích v dané knihovně. Čtenáři si mohou prohlížet a vytisknout vybrané stránky. Počet stránek vybraných k tisku je vždy omezen. **Digitalizované publikace mohou být volně přístupné až po uplynutí 70 let od smrti autora a 50 let od vydání.** Digitalizované publikace, na něž se nevztahuje autorskoprávní ochrana, může knihovna zpřístupnit veřejnosti, a to i vzdáleným uživatelům bez platné čtenářské průkazky. Odkazy na digitální podobu dokumentů najdete v Souborném katalogu ČR (CASLIN), na portále Knihovny.cz a v elektronickém katalogu knihovny, která má příslušný digitální objekt ve své digitální knihovně.

Přehled jednotlivých digitálních knihoven v ČR: <https://registr.digitalniknihovna.cz/>

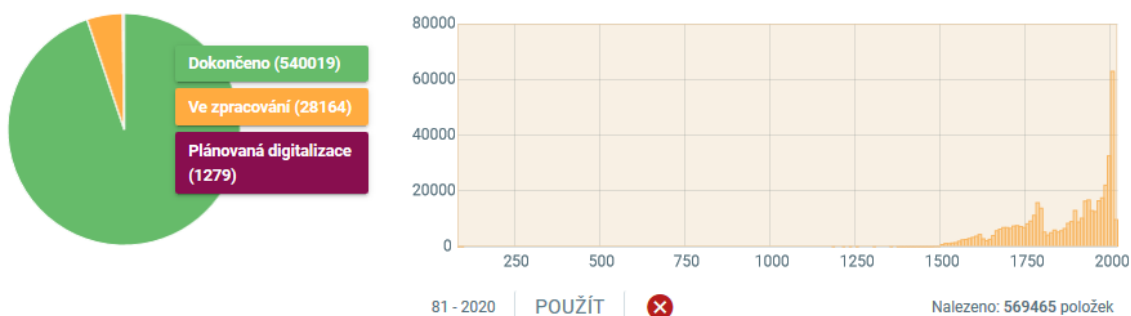
1.2.1 Registr digitalizace

<http://www.registrdigitalizace.cz/rdcz>

Tato databáze slouží především pracovníkům digitalizačních útvarů pro evidenci digitalizovaných dokumentů v České republice, umožňuje rovněž sledovat informace o procesu zpracování jednotlivých dokumentů. Lze zde zjistit, zda byl konkrétní dokument vybrán k digitalizaci, zda probíhá jeho digitalizace či zda už byl digitalizován. Stupeň digitalizace poznáte podle barvy proužků u záznamů. Nechybí zde informace o instituci, která má danou knihu ve fondu a ve své digitální knihovně. Ze záznamu je možné se dostat do katalogu knihovny, která dokument digitalizovala. Registr digitalizace je veřejně přístupný.

☐ Test duplicity

DALŠÍ ZDROJE ▾

Finanční program (26)	Vlastník dokumentu (127)	Typ dokumentu (13)
Google (199244)	Sigla ↑ Název instituce Poč. záz. ↓	Kniha (307498)
NDK-udržitelnost (120932)	ABA001Národní knihovna České republiky (288678)	St.tisk/Rukopis (159888)
NDK (111803)	ABA004Národní knihovna České republiky (38877)	Periodikum (58356)
neuvedeno (58390)		Mapa (36481)
NAKI (31443)		Hudebnina (3569)

Obr. č. 6: Registr digitalizace

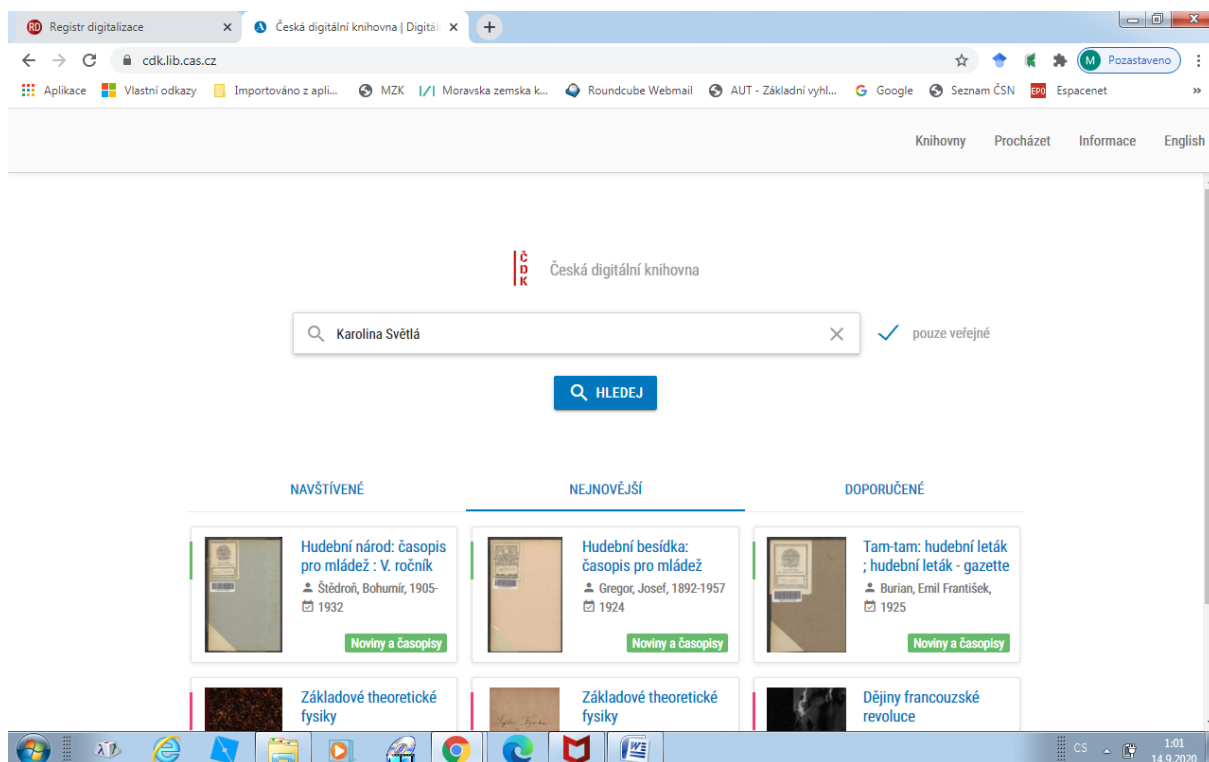
1.2.2 Česká digitální knihovna - ČDK

<https://www.czechdigitallibrary.cz/>

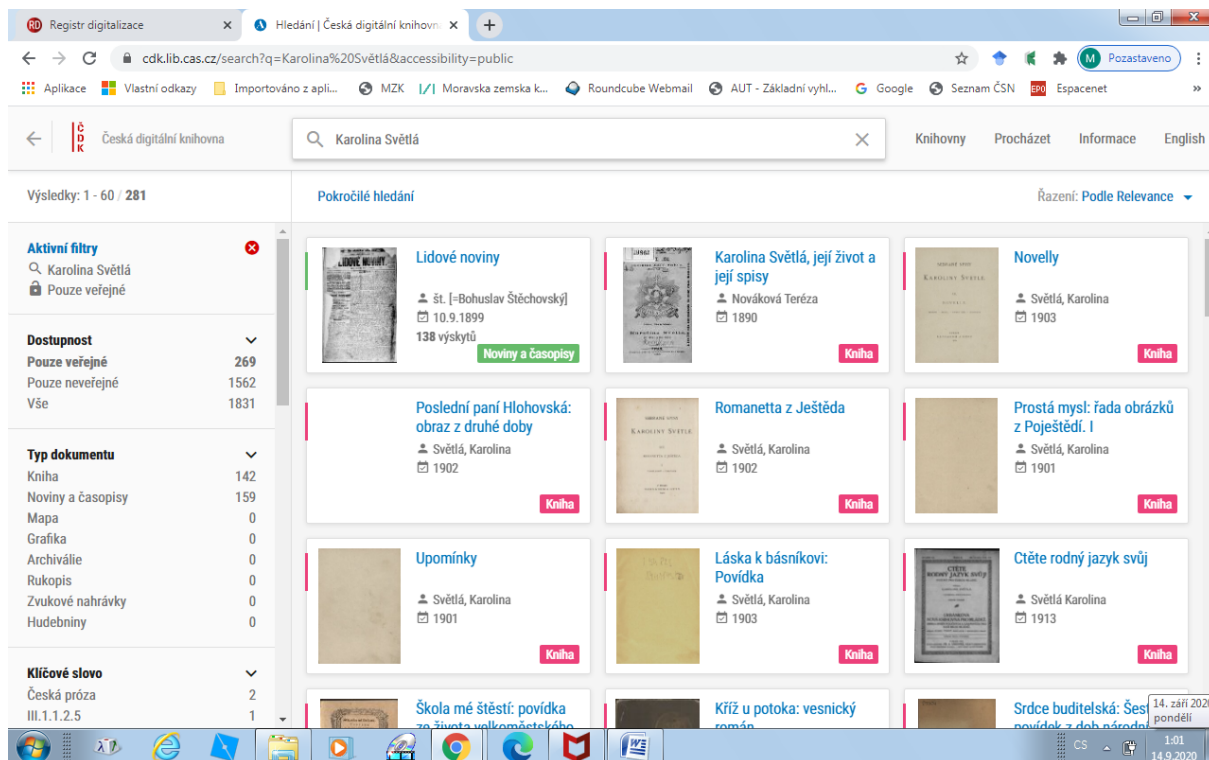
Česká digitální knihovna umožňuje vyhledávání v dokumentech z digitálních knihoven provozovaných jednotlivými knihovnami v České republice. Cílem je zajištění přístupu k digitálním dokumentům v různých knihovnách z jednoho místa. Tento vyhledávací nástroj vyvinula a dále podporuje Knihovna Akademie věd ČR. ČDK prohledává v současnosti 11 digitálních knihoven, postupně budou zapojovány další digitální knihovny. Hledání probíhá v plných textech i v metadatech (informacích o zdigitalizovaných dokumentech). Systém umožňuje používat oboustranné horní uvozovky pro vyhledávání frází. Vyhledávání lze omezit na volně přístupné (veřejné) dokumenty. Výsledky dotazu lze zpřesnit pomocí nabídek (filtrů) v levé části obrazovky. Pokročilá vyhledávací maska umožňuje zadat dotaz v určitém poli.

Volně přístupné - veřejné dokumenty jsou přístupné i uživatelům z počítačů mimo příslušnou knihovnu (vzdálený přístup). Dokumenty označené ikonou zámku, podléhají autorskoprávní ochraně, jsou dostupné pouze registrovaným uživatelům na počítačích v příslušné knihovně.

Barevný pruh na levé straně záznamu vyjadřuje typ dokumentu (růžový - knihy, zelený - periodika / noviny a časopisy, žlutozelený - mapy, modrofialový - hudebniny, oranžový - zvukové nahrávky, červený - grafika, tyrkysový - archiválie, šedomodrý - rukopisy).

Obr. č. 7: Česká digitální knihovna - vyhledávací maska

Obr. č. 8: Česká digitální knihovna - vyhledané dokumenty

Dobrovolné úkoly pro práci s Registrem digitalizace a s Českou digitální knihovnou

 Zkuste hledat v Registru digitalizace a v České digitální knihovně.

1. Najděte knihu T. G. Masaryka Jak pracovat.
2. Najděte veřejně dostupné publikace Jiřího Mahena.
3. Najděte veřejně přístupné Lidové noviny.
4. Najděte veřejně přístupnou publikaci s názvem Dějiny Moravy.
5. Najděte veřejně přístupnou publikaci s názvem Malovaná mládež, kterou napsal František Zýbal.

1.2.3 Digitální knihovny Národní knihovny v Praze

<https://www.nkp.cz/digitalni-knihovna/digitalni-knihovny>

Národní knihovna ČR provozuje zatím dvě digitální knihovny v systému Kramerius (verze 3 a 5), který umí vyhledávat i v plných textech naskenovaných dokumentů. Dokumenty označené zámkem jsou přístupné pouze registrovaným uživatelům na počítačích Národní knihovny v Praze. Při vyhledávání je nutné zadávat jednoduché dotazy. Postupně jsou publikace z verze Kramerius 3 převáděny do verze 5. Verze 5 umožňuje hledání dokumentů z verze 3, ale je nutné zvolit, „hledání ve staré digitalizaci“.

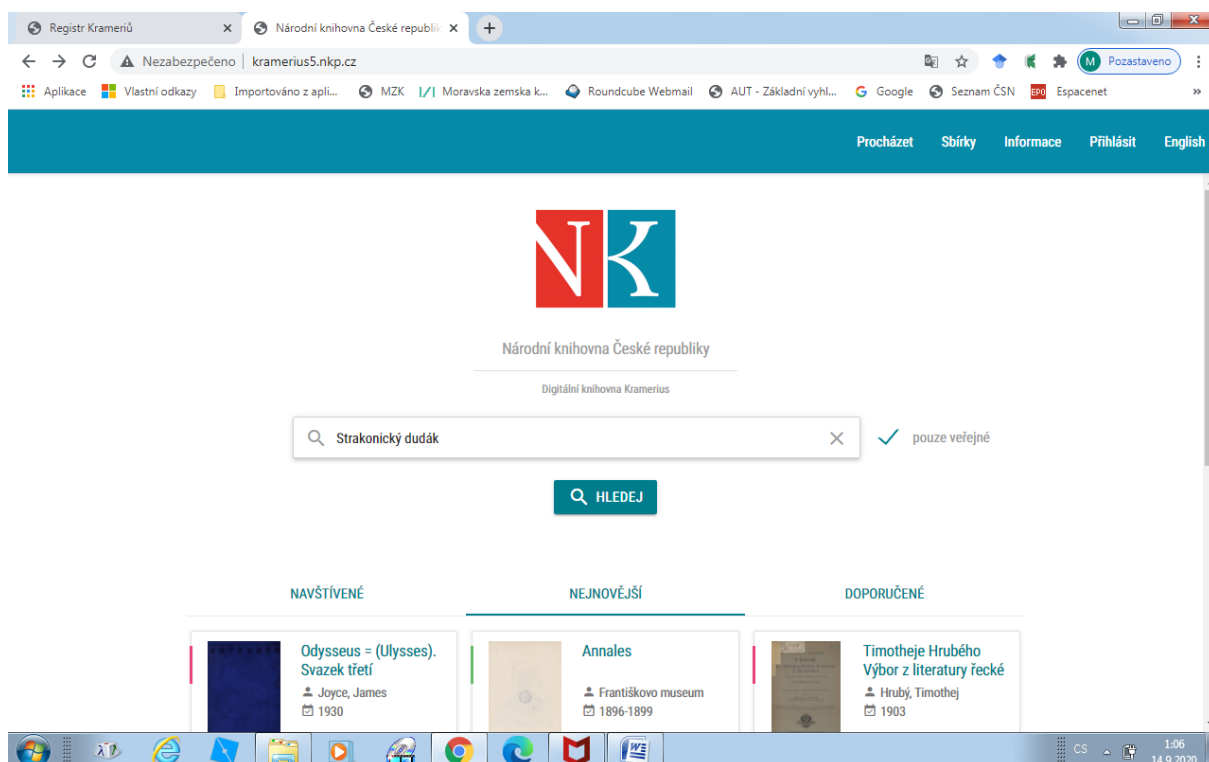
V prostředí **Kramerius verze 5 (Národní digitální knihovna)** je možné při vyhledávání:

- používat dvojité horní uvozovky pro vyhledávání pevného spojení (fráze),
- používat logické operátory AND, OR a NOT,
- hvězdičku jako náhradu za žádný či libovolný počet znaků,
- otazník jako náhradu za právě jeden znak,
- používat rejstřík autorů a názvů, klíčových slov, sbírek a jazyků (viz záložka „procházet“, je vhodné nastavit abecední řazení),
- zadat dotaz v pokročilé vyhledávací masce, jež umožňuje nastavit hledání v určitém poli.

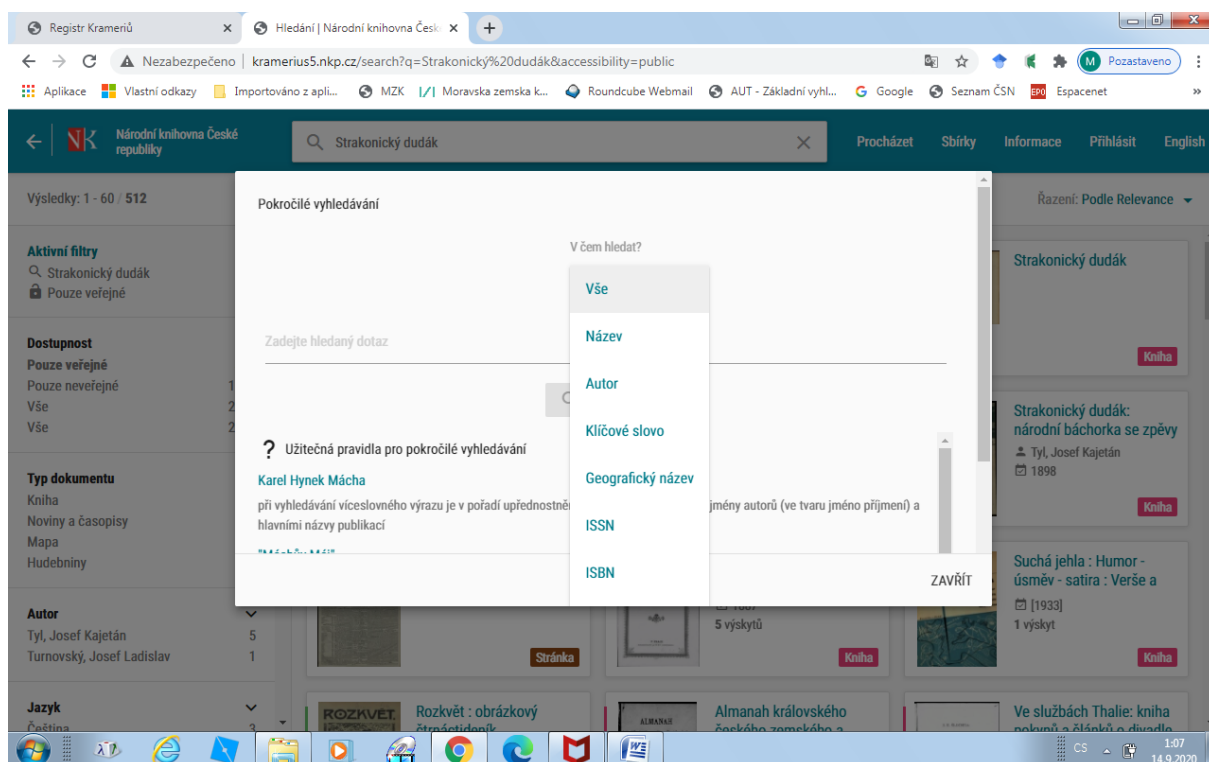
Nalezené výsledky je možné třídit podle různých kritérií a zpřesnit dle:

- dostupnosti (veřejné a neveřejné),
- typu dokumentu,
- jazyka, autora,
- sbírky,
- roku vydání.

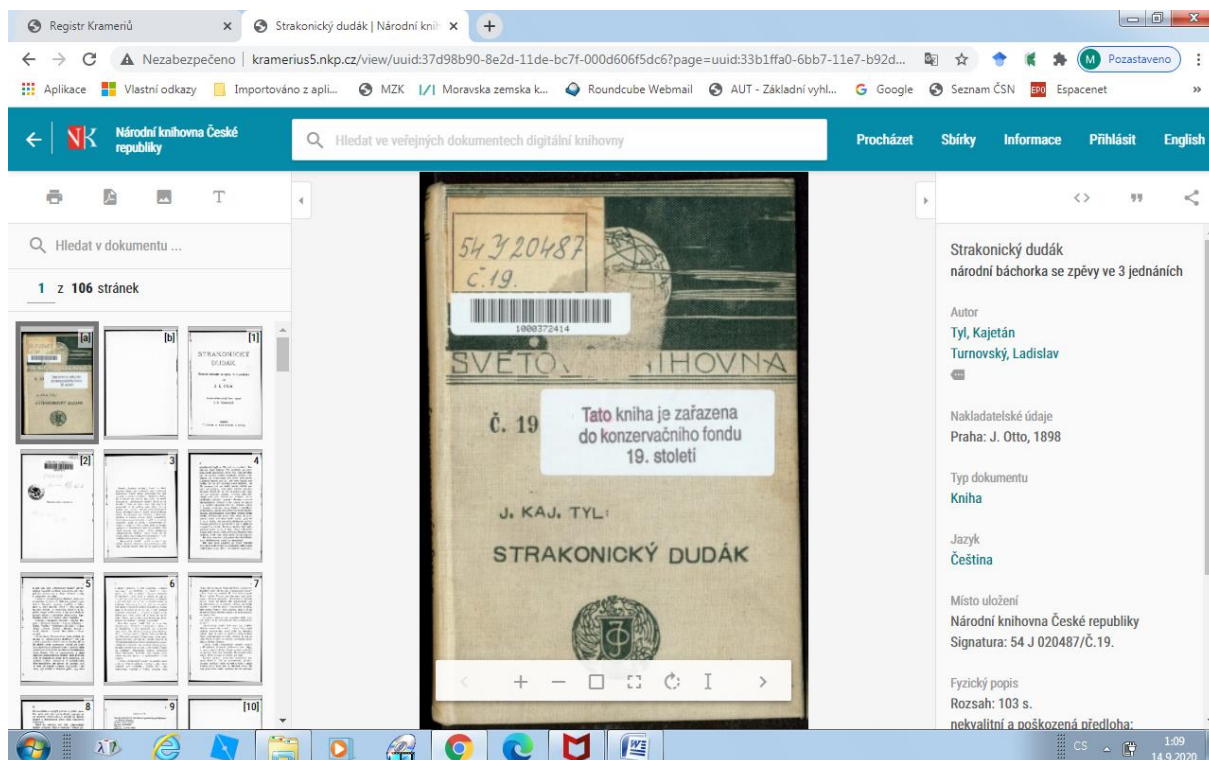
Pro zobrazení plných textů **ve verzi 3** je nezbytná instalace pluginu pro DjVu, ale systém umí vygenerovat vybrané stránky ve formátu PDF (nanejvýš 20 stran).

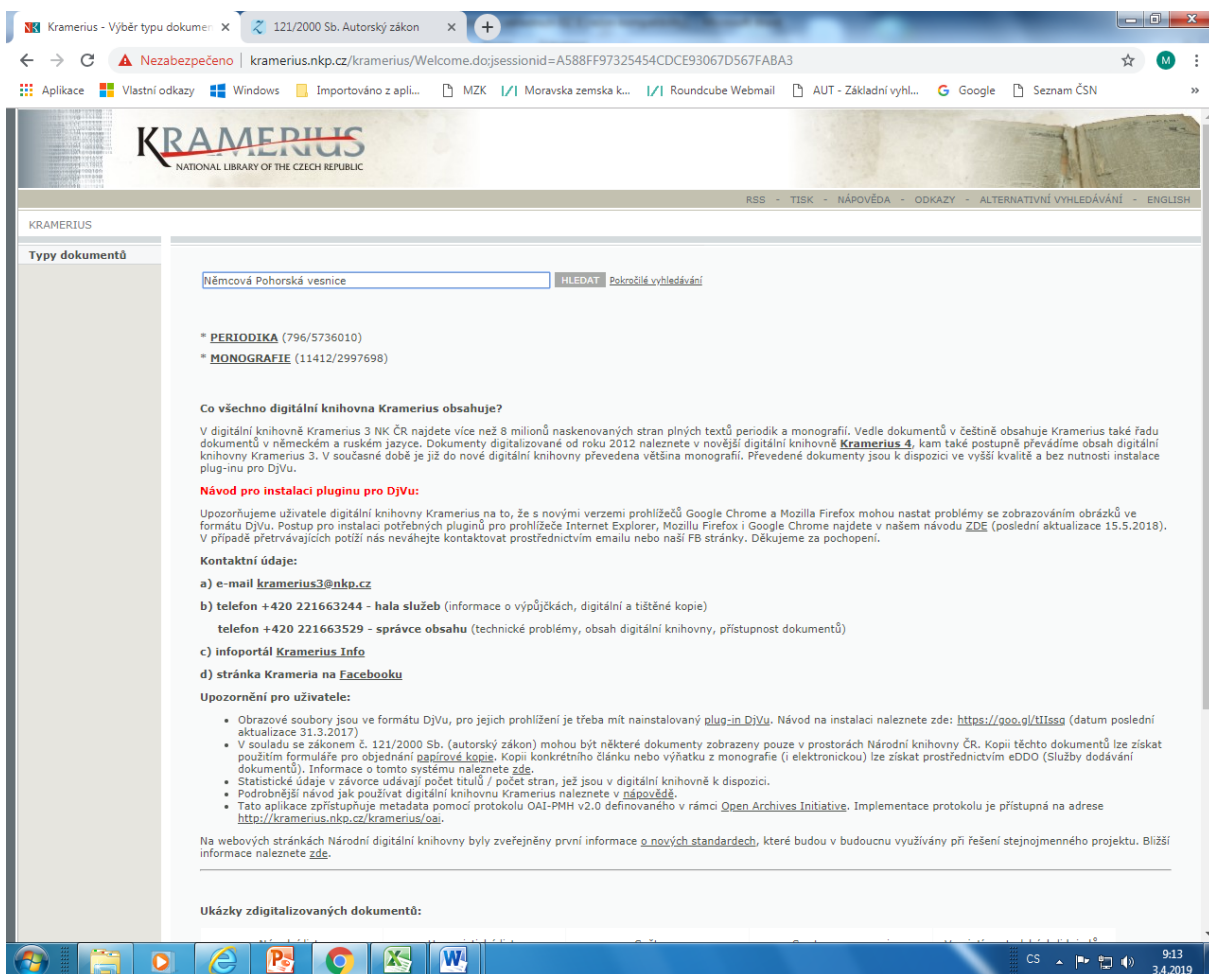
Obr. č. 9: Národní digitální knihovna (Kramerius verze 5) - základní vyhledávání

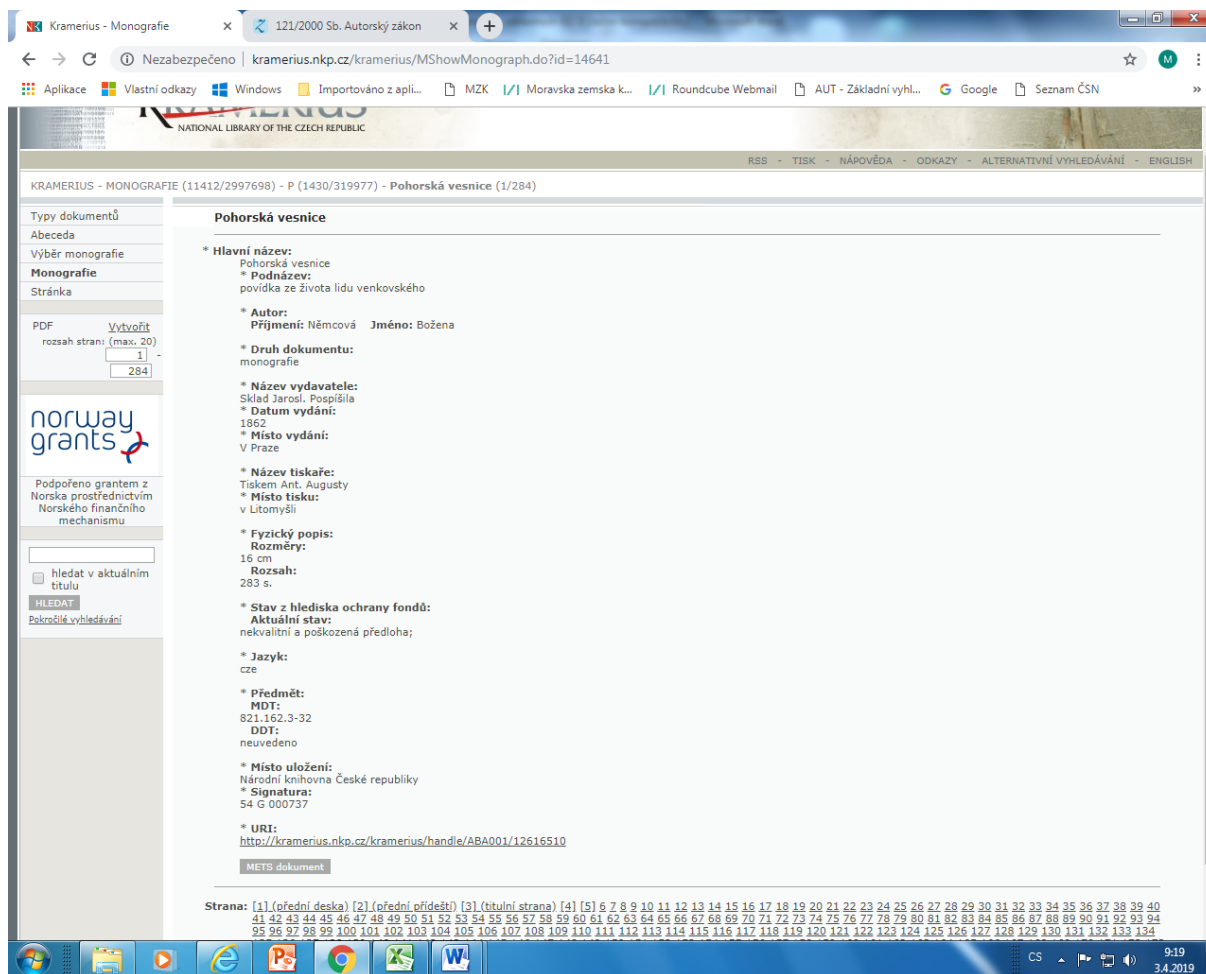
Obr. č. 10: Národní digitální knihovna (Kramerius verze 5) - pokročilé vyhledávání

Obr. č. 11: Národní digitální knihovna (Kramerius verze 5) - plný text dokumentu

Obr. č. 12: Digitální knihovna Národní knihovny ČR (Kramerius verze 3) - vyhledávání

Obr. č. 13: Digitální knihovna Národní knihovny ČR (Kramerius verze 3) - záznamy s obrázky jednotlivých stránek

1.2.4 Národní digitální knihovna DNNT

V průběhu května 2020 mají uživatelé s platnou čtenářskou legitimací některých knihoven možnost dostat se zdarma v plném textu k dokumentům, které podléhají autorskoprávní ochraně, ale nejsou už dostupná na knižním trhu. Knihovna, jež chce tuto službu svým uživatelům nabídnout, musí podepsat smlouvu s Národní knihovnou ČR. Čtenáři se dostanou k příslušným publikacím z počítače odkudkoliv (vzdálený přístup) po přihlášení.

Další informace viz <https://dnnt.nkp.cz/index.html>.

DOBROVOLNÉ ÚKOLY

Hledejte v aplikaci Kramerius, verze 5:

1. Najděte publikaci A. Jiráka Psohlavci, vydání z roku 1916.
2. Najděte publikaci Strakonický dudák.
3. Najděte publikaci s názvem Orbis pictus.

1.3 Další databáze z produkce českých knihoven

Poznámka ke studiu:

Znalost těchto databází nebude u zkoušky ověřována, ale pro práci knihovníka je často užitečné mít povědomí o těchto zdrojích, které zachycují také články z některých periodik vydávaných v ČR.

- Česká literární bibliografie
<https://clb.ucl.cas.cz/cs-cz/bibliograficke-databaze>
- Databáze Historického ústavu AV ČR - Bibliografie dějin Českých zemí
<https://biblio.hiu.cas.cz/>
- Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
<http://www.usd.cas.cz/knihovna/>
- Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského
<https://katalog.npmk.cz/#!/>
- Česká uměleckohistorická bibliografie
<http://udubib.ucl.cas.cz/retrobi/hledat.1>
- Divadelní ústav
<https://vis.idu.cz/>, <https://vis.idu.cz/Biblio.aspx>
- Geobibline
<http://www.geobibline.cz/cs>
http://ckis.cuni.cz/F/?func=find-b-0&local_base=cks02&CON_LNG=ENG
- Česká zemědělská a potravinářská bibliografie
<http://aleph.uzei.cz/F?func=find-b-0&RN=418863700>

Odkazy

České oborové databáze:

<https://www.nkp.cz/sluzby/bb>

<https://www.nkp.cz/sluzby/clanky-bib-regionalni#online>

<https://www.mzk.cz/katalogy-databaze/databaze/volne-dostupne-ceske-online-zdroje>

Regionální článkové databáze v ČR:

<https://www.nkp.cz/sluzby/clanky-bib-regionalni>

2 VYHLEDAVAČE A PORTÁLY NA INTERNETU

Poznámka ke studiu:

U zkoušky je vyžadována ústní charakteristika portálů obecně a vyhledání knihy dle zadaných kritérií pomocí Google Knihy (Books) nebo Google Scholar.

Portál

(Při zkoušce budete ústně charakterizovat portály obecně).

Pod pojmem „portál“ rozumíme web, který umožňuje dostat se snadno a rychle z jednoho místa k různým informacím na internetu. Portál představuje vstupní bránu nebo odrazový můstek k obrovskému množství informací na internetu. Portály umožňují snadné vyhledávání informací (často i v plných textech), obsahují také utříděné katalogy - seznamy odkazů k určitému tématu. Některé portály budují státní instituce z veřejných prostředků, jindy za nimi stojí soukromé firmy či skupiny nadšenců. Takové portály jsou obvykle financovány z reklamy a inzerce.

Hlavním úkolem portálů je funkce vyhledávání. Postupně byly tyto vyhledávací nástroje doplněny o další služby. Většina z nich nabízí tzv. katalogy - odkazy na zdroje utříděné zpravidla tematicky. Internet nabízí celou řadu vyhledávacích programů a portálů, pomocí nichž uživatelé najdou požadované informace. Při přebírání informací z volného internetu je nutné hodnotit zdroje těchto informací. Standardní vyhledávací programy umožňují prohledávat pouze tzv. viditelný neboli povrchový web, kdy daný systém najde pouze běžně dostupné webové zdroje. Existují však už i vyhledávací nástroje, jež umějí prohledávat tzv. neviditelný/hluboký web. Vyhledávací stroje pro prohledávání neviditelného webu najdou např. informace obsažené v jednotlivých databázích nebo na zaheslovaných webech.

„Webové sídlo, které poskytuje širokou škálu služeb a informací, často s možností jejich přizpůsobení podle osobních potřeb a zájmů uživatele. Nabídka zahrnuje především vyhledávání webových informačních zdrojů a dokumentů, freemailovou službu, denní zpravodajství, mapy, vyhledávání kontaktních informací o osobách i firmách, zábavu (hry, horoskopy, vtipy apod.), elektronické obchody, bezplatný prostor pro publikování webových stránek apod. Naprostá většina nabízených služeb je pro koncového uživatele bezplatná díky ziskům z reklamy.“ [2]

Portály můžeme rozdělit na horizontální a vertikální.

Horizontální portály

Jsou obecně zaměřeny. Slouží široké veřejnosti. Příklady horizontálních portálů: Seznam, Centrum.

Vertikální portál (vortál)

„Specializovaný portál zpřístupňující informační zdroje zaměřené na určitou cílovou skupinu uživatelů, která může být vymezena např. geograficky nebo tematicky.“ [2]

Příklady vertikálních portálů: Portál veřejné zprávy, BusinessInfo, eAGRI, Agris, EnviWeb, Manipulátoři, iUmeni - Portál současného umění.

2.1 Vyhledávací služby na Internetu

2.1.1 Google

<https://www.google.cz/>

V současné době nejpoužívanější vyhledávací program na internetu. Je oblíbený jednak pro kvalitu vyhledávání, jednak pro jednoduchost. Vytvořila ho firma Google, která vznikla v roce 1996 v USA. Google umožňuje vyhledávat nejen texty, ale i obrázky (https://images.google.com/?gws_rd=ssl), videa apod. Google funguje také jako e-mailový klient (je možné ho používat pro e-mailovou komunikaci), jako úložiště dat, kalkulačka a textový editor, lze v něm vytvářet sdílené dokumenty a tabulky včetně formulářů pro přihlašování (registraci na akce) a dotazníky, Google lze používat i jako překladáč, adresář a kalendář. Google rovněž umožňuje vytvářet diskusní skupiny a přijímat zpravodajské informace podle nastavení. Google umí také vyhledávat i podle hlasu. Google tak poskytuje kromě vyhledávacích služeb celou řadu aplikačních programů. Systém nabízí předpokládané dotazy. Logické operátory je nezbytné psát velkými písmeny.

Rozšířené vyhledávání: https://www.google.cz/advanced_search

Rozšířené vyhledávání obrázků: https://www.google.cz/advanced_image_search

Aplikace pro mobilní zařízení: <http://www.google.cz/intl/cs/insidesearch/>

Při vyhledávání v Googlu lze použít: ☐

- oboustranné horní uvozovky pro vyjádření fráze - pevného slovního spojení, ☐
- logické operátory AND a OR (psát velkými písmeny), ☐
- (minus) - vyloučení z vyhledávání.

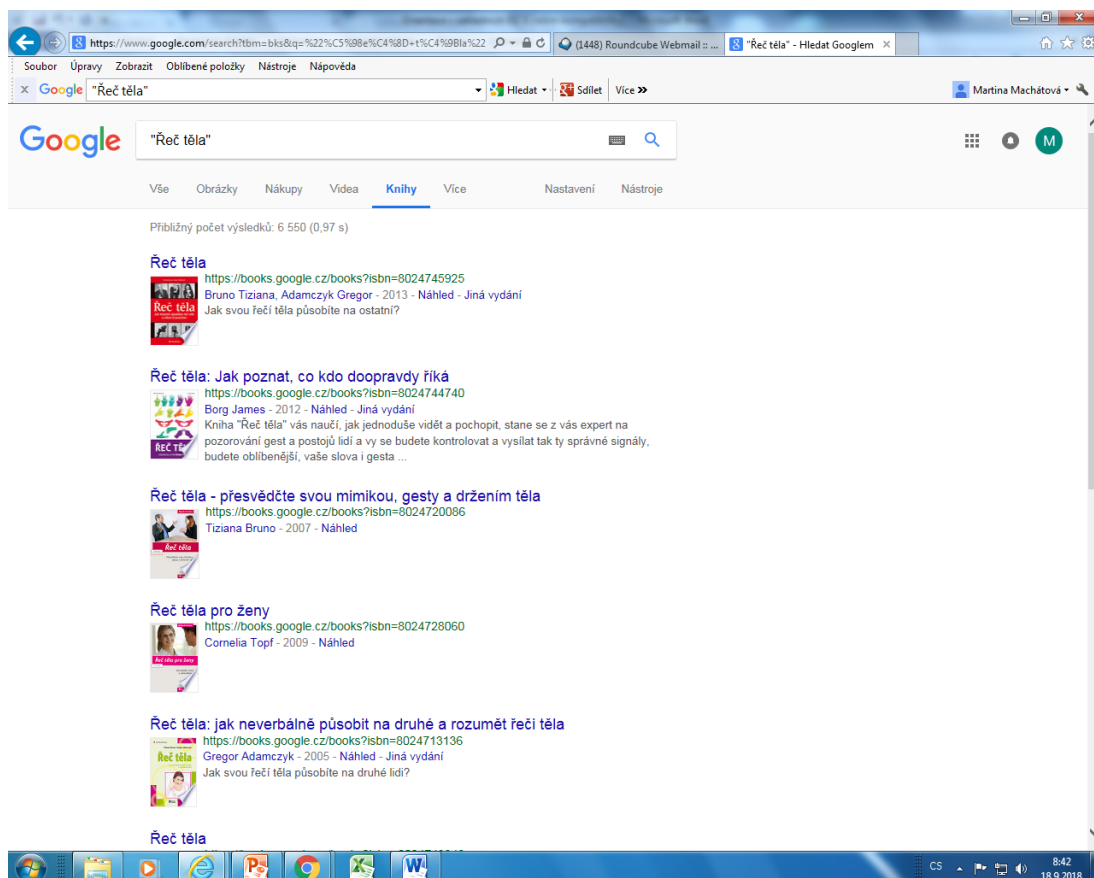
2.1.2 Google Knihy

<https://books.google.cz>

(Tomuto tématu věnujte pozornost, bude vyžadováno praktické předvedení u zkoušky.)

Portál pro vyhledávání informací o českých i zahraničních knihách. Díla, na která se nevztahuje autorskoprávní ochrana, jsou přístupná v plném textu. U knih, které podléhají autorskoprávní ochraně, je volně přístupný omezený počet stránek (tzv. režim zobrazení fragmentu nebo ukázkových stránek) či pouze bibliografický záznam. Vyhledávání probíhá v plném textu, hledané výrazy se zobrazují žlutě. Lze zde najít odkazy na knihkupectví a knihovny. Po registraci a přihlášení si uživatel může vytvářet vlastní seznamy knih - knihovnu. K dispozici je maska také pro rozšířené vyhledávání. Aplikace nabízí stejné vyhledávací možnosti jako běžný Google.

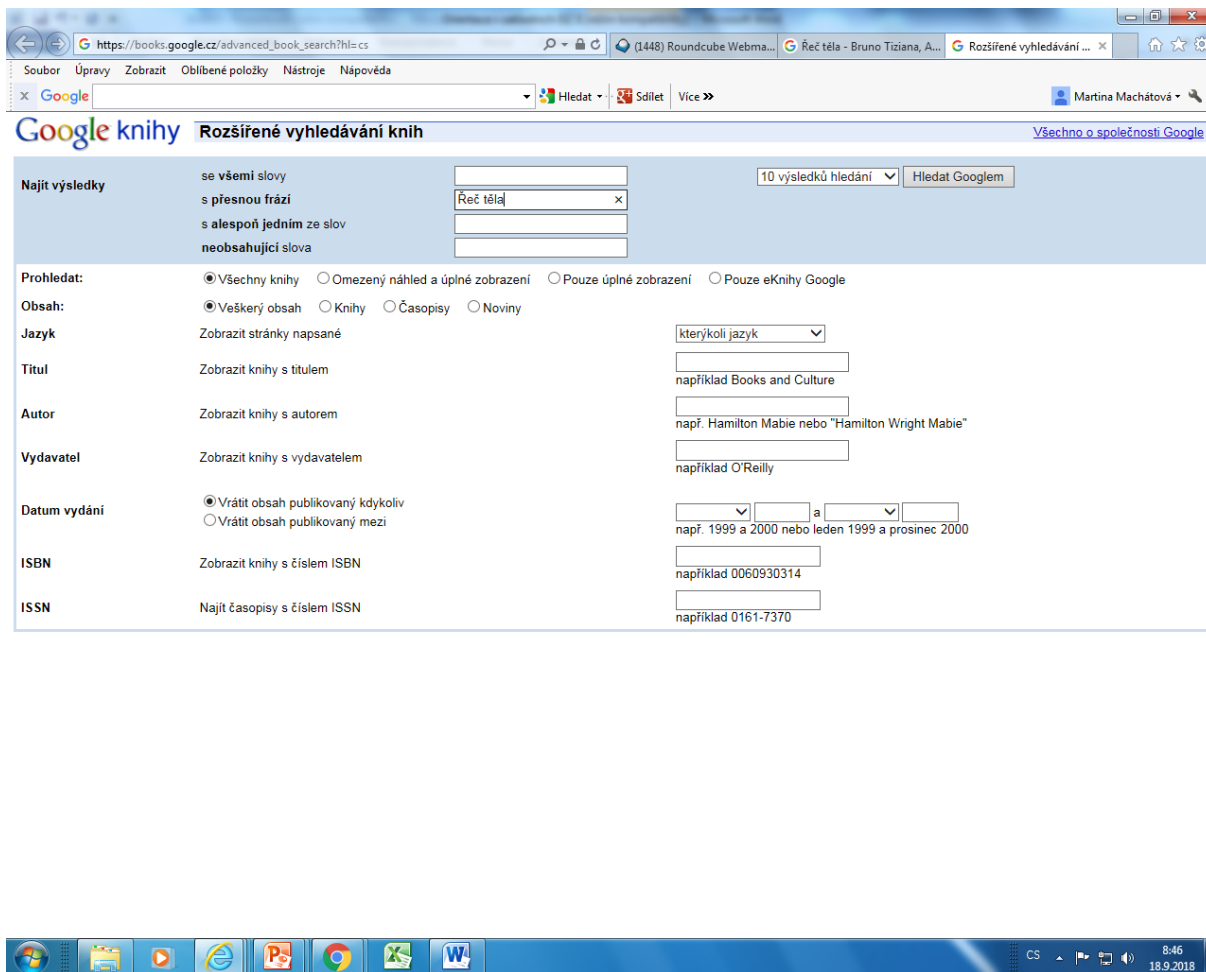
Rozšířené vyhledávání knih: https://books.google.cz/advanced_book_search?hl=cs

Obr. č. 14: Google Knihy - nalezené dokumenty

Obr. č. 15: Google Knihy - nalezený dokument

The screenshot shows the Google Books advanced search page. The search bar contains the text "Řeč těla". Below the search bar, there are several filter options: "Prohledat:" with radio buttons for "Všechny knihy" (selected), "Omezený náhled a úplné zobrazení", "Pouze úplné zobrazení", and "Pouze eKnihy Google"; "Obsah:" with radio buttons for "Všechny obsah" (selected), "Knihy", "Časopisy", and "Noviny"; "Jazyk" with a dropdown menu set to "kterýkoli jazyk"; "Titul" with a text input field containing "například Books and Culture"; "Autor" with a text input field containing "např. Hamilton Mabie nebo 'Hamilton Wright Mabie'"; "Vydavatel" with a text input field containing "například O'Reilly"; "Datum vydání" with radio buttons for "Vrátit obsah publikovaný kdykoliv" (selected) and "Vrátit obsah publikovaný mezi", followed by date range inputs; "ISBN" with a text input field containing "například 0060930314"; and "ISSN" with a text input field containing "například 0161-7370". The "Hledat Googlem" button is visible on the right.

Obr. č. 16: Google Knihy - rozšířené vyhledávání

DOBROVOLNÉ ÚKOLY pro vyhledávání v aplikaci Google Knihy

1. Najděte české publikace o finanční gramotnosti.
2. Najděte knihu s názvem Proč ženy muže už více chápou.
3. Najděte knihy, které napsala Ludmila Vaňková.
4. Najděte knihu Válka s mlouky od Karla Čapka.
5. Najděte knihu s názvem R. U. R.
6. Najděte publikace Jaroslava Vrchlického.

2.1.3 Google Scholar

<http://scholar.google.cz>

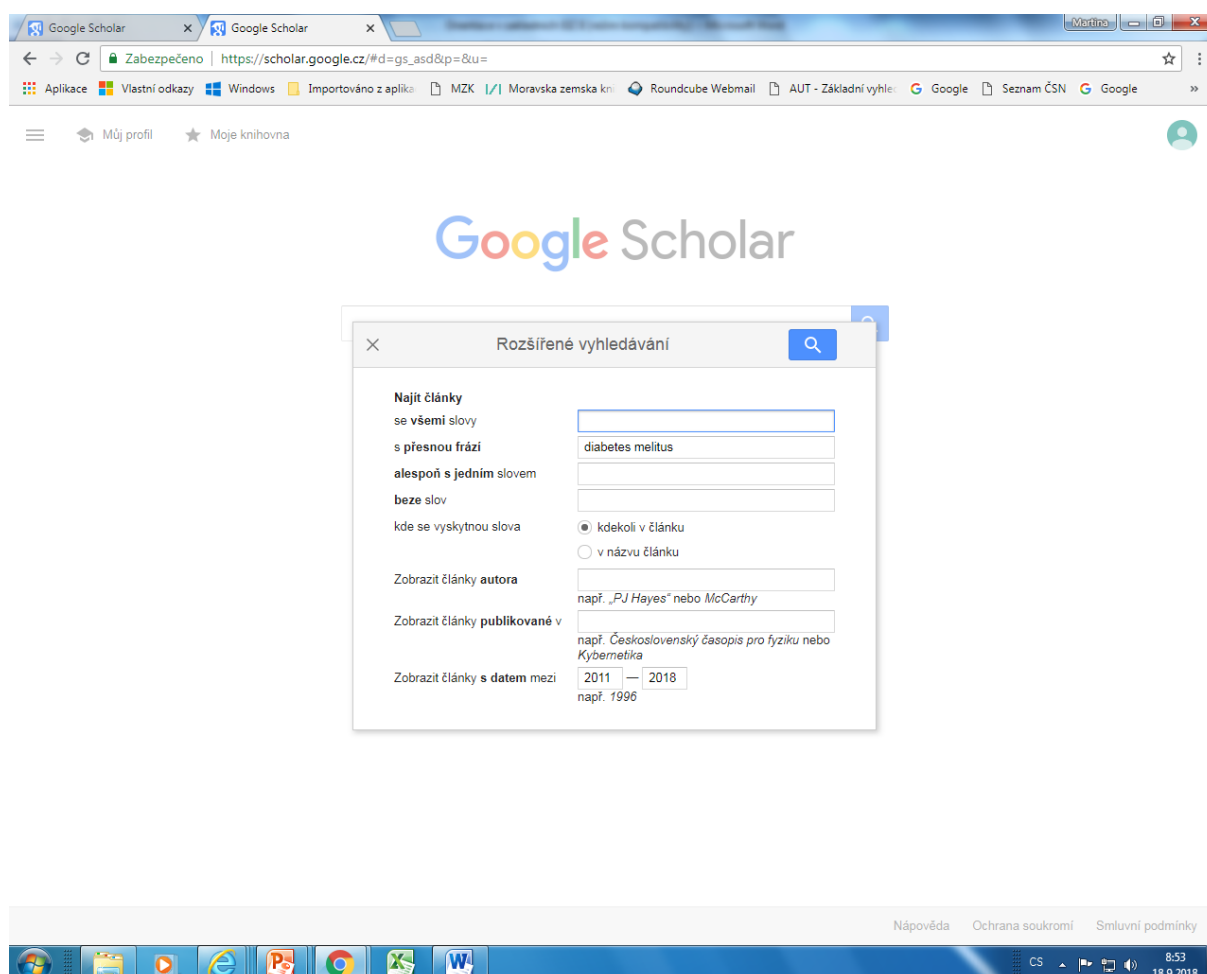
(Tomuto zdroji věnujte pozornost, může být vyžadován u zkoušky).

Portál umožňuje prohledávání neviditelného webu. Je zaměřen na vyhledávání odborné literatury české i zahraniční (knihy, články, disertace, technické a výzkumné zprávy, vysokoškolské kvalifikační práce). Některé dokumenty jsou přístupné zdarma v plném textu, někdy jsou k dispozici pouze bibliografické informace. Aplikace nabízí stejné vyhledávací možnosti jako běžný Google. K dispozici je rovněž rozšířená vyhledávací maska. Po registraci a přihlášení lze stahovat vybrané záznamy. Aplikace umožňuje též generovat citace, ty je nutné pečlivě kontrolovat a doplňovat.

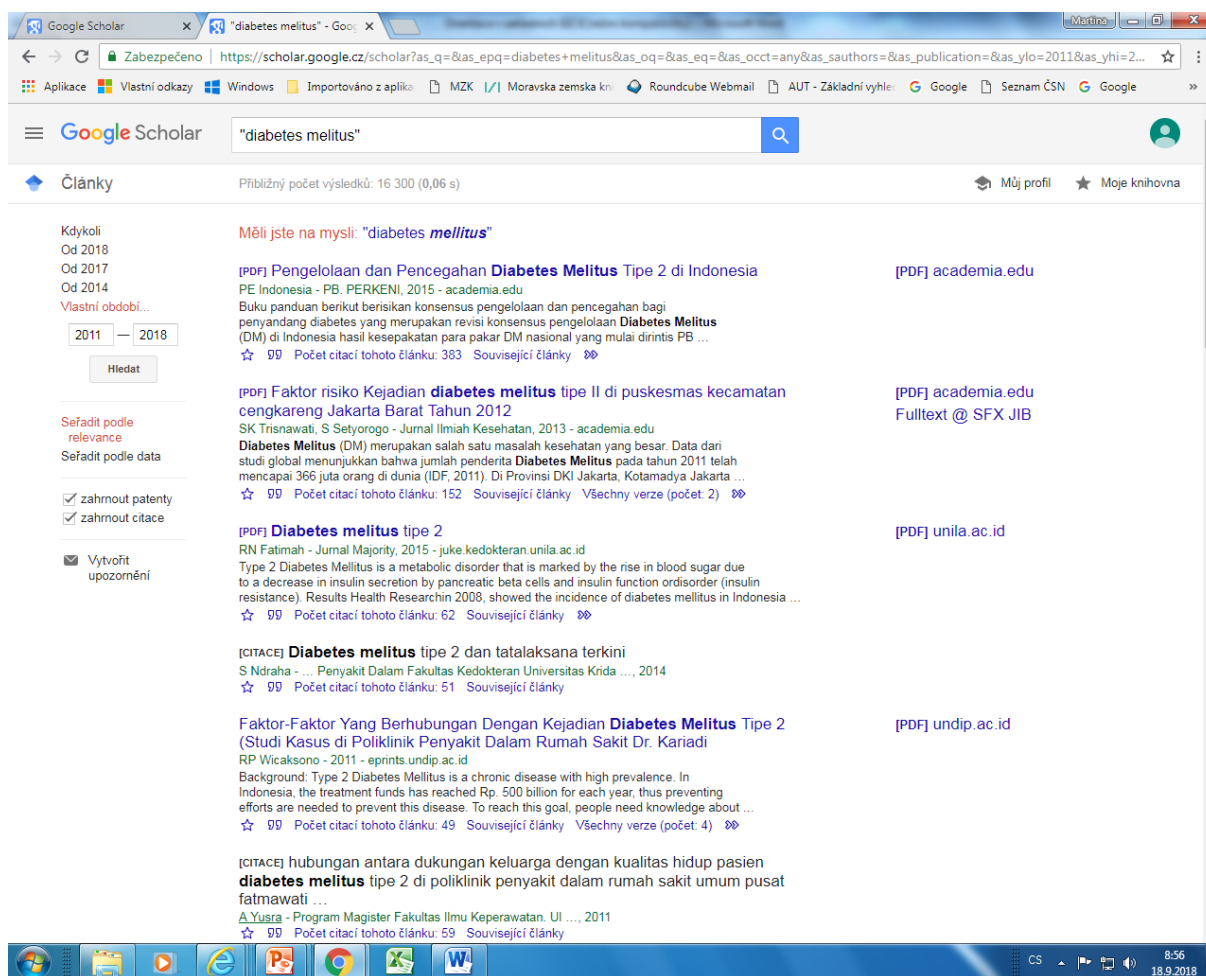
DOBROVOLNÉ ÚKOLY

Najděte:

1. Literaturu o celoživotním vzdělávání.
2. Literaturu o vzdělávání dospělých.

Obr. č. 17: Google Scholar - rozšířené vyhledávání

Obr. č. 18: Google Scholar - nalezené výsledky

2.1.4 Yahoo

<https://www.yahoo.com/>

Rovněž velmi oblíbený prohlédavací nástroj na internetu, zejména v USA.

2.1.5 BizNar

<https://biznar.com/biznar/desktop/en/search.html>

<https://biznar.com/biznar/desktop/en/search.html?pane=simple>

Pomocí tohoto nástroje lze prohlédávat tzv. hluboký (neviditelný) web, na rozdíl od tzv. povrchového webu. Vyhledavač najde např. webovské stránky, které vyžadují registraci, či informace, které jsou obsaženy v databázích.

2.1.6 Bing

<https://www.bing.com/>

Vyhledavač společnosti Microsoft.

2.1.7 DuckDuckGo

<https://duckduckgo.com/>

Tento vyhledávač si zakládá na ochraně soukromí svých uživatelů, nabízí jim nástroje k zabránění jejich sledování.

2.1.8 Seznam

<https://www.seznam.cz/>

Tento rozcestník a vyhledávač začala budovat česká firma v r. 1996. Lze zde hledat také obrázky, informace o firmách, mapy, zboží a encyklopedická hesla z Wikipedie. K dispozici je i překladový slovník. Portál věnuje velkou pozornost zpravodajství. Lze si zde vytvořit e-mailovou schránku. Systém sám doplňuje operátory AND a OR a hledá automaticky příbuzná slova s určitým slovním základem. Rovněž napovídá hledané výrazy.

2.1.9 Centrum

<https://www.centrum.cz/>

Obdobně jako v Seznamu je zde možné hledat zboží, videa, obrázky a informace o firmách. Jsou zde k dispozici slovníky. Lze zde rovněž prohledávat autobazary, reality a hledat práci. Je zde možné vytvořit e-mailovou schránku. Portál Centrum zakoupil dříve oblíbený rozcestník Atlas.cz.

2.2 České veřejné portály

2.2.1 Všeobecné portály

Portál veřejné správy

<https://portal.gov.cz/obcan/>

Portál obsahuje informace z oblasti státní správy. Buduje ho Ministerstvo vnitra. Občané zde najdou mnoho informací pro běžné životní situace a řadu volně přístupných databází z oblasti veřejné správy. Jsou zde k dispozici např. informace ohledně daní, vyřízení různých dokladů, sociálních dávek apod. Nechybějí zde odkazy na věstníky ústředních orgánů státní správy. Systém rovněž umožňuje plnotextové vyhledávání v legislativě. Lze zde najít celou řadu informací o České republice a Evropské unii.

Evropská unie

https://europa.eu/european-union/index_cs

Oficiální portál Evropské unie v češtině.

BusinessInfo.cz

<https://www.businessinfo.cz/>

Portál pro podnikatele a firmy.

2.2.2 Portály z oblasti české literatury

Svaz českých knihkupců a nakladatelů

<https://www.sckn.cz/>

Portál rovněž přináší zajímavé informace z oblasti knižního trhu. Obsahuje také databázi České knihy, v níž je možné hledat tištěné knihy, e-knihy a audioknihy.

Databazeknih.cz

<https://www.databazeknih.cz/>

Portál obsahuje informace o nových knihách, přináší též různé žebříčky knih.

Československá bibliografická databáze

<https://www.cbdb.cz/>

Portál přináší informace o nových publikacích, akcích a aktivitách z oblasti literatury a knižního trhu. Přináší recenze a také různé žebříčky. Návštěvníci mohou po registraci psát komentáře.

ILiteratura.cz

<https://www.iliteratura.cz/>

Portál obsahuje zejména informace o nových knihách, přináší také informace o spisovatelích.

České literární centrum

<https://www.czechlit.cz/cz/>

Cílem tohoto portálu je šířit informací o české literatuře do zahraničí.

2.2.3 Portály z oblasti zemědělství a ochrany přírody

EnviWeb

<http://www.enviweb.cz/>

Portál buduje stejnojmenná firma. Je určen studentům a odborníkům v oblasti ekologie. Obsahuje aktuální články z dění v dané oblasti, informace o akcích, odkazy na legislativu a kontakty na firmy.

Agris

<http://www.agris.cz/>

Portál vznikl za spolupráce České zemědělské univerzity a Ministerstva zemědělství ČR. Přináší aktuální informace z oblasti zemědělství, potravinářství, lesnictví, ekologie a venkova.

2.2.4 Portály z oblasti vědy a vzdělávání

Vědavýzkum.cz

<https://vedavyzkum.cz/>

Nezávislý portál o vědě a výzkumu.

Metodický portál

<https://rvp.cz/>

Portál pro učitele.

3 DOPORUČENÁ A POUŽITÁ LITERATURA

1. FABIÁN, Ondřej. Elektronické informační zdroje [online]. Zlín, 2012 [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/23/37/07/elektronicke-informacni-zdroje.pdf>
2. KTD - Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna České republiky, 2003- [cit. 2021-03-16]. Praha: Národní knihovna České republiky. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=ktd
3. KUŽELÍKOVÁ, Lucie, Jaroslav NEKUDA a Jiří POLÁČEK. Sociálně-ekonomické informace a práce s nimi [online]. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 88 s. [cit. 2021-03-16]. ISBN 978-80-210-4577-4. Dostupné z: http://is.muni.cz/elportal/estud/esf/js08/informace/socialne_ekonomicke_informace.pdf
4. PAPÍK, Richard. Strategie vyhledávání informací a elektronické informační zdroje. Brno: Tribun EU, 2011, 169 s. ISBN 987-80-7399-338-2.
5. SVOBODOVÁ, Eva. CASLIN - Souborný katalog ČR: příručka pro uživatele. Praha: Národní knihovna, 2001, 77 s. ISBN 80-7050-390-4.
6. Vyhledávací operátory. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Vyhled%C3%A1vac%C3%AD_oper%C3%A1tory
7. VYMĚTAL, Jan. Informační zdroje v odborné literatuře. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 433 s. ISBN 978-80-7357-520-5.
8. ŽABIČKA, Petr a Petra ŽABIČKOVÁ. Knihovny.cz - Discovery Portal for Czech Libraries/ Knihovny.cz - Centrální portál knihoven. In: Libraries V4 in the Decoy of Digital Age: proceedings of the 6th Colloquium of library and information experts of the V4+ countries held from 31st May - 1st June 2016 in Brno = Knihovny zemí V4 v nástrahách digitálního věku : sborník příspěvků ze 6. kolokvia knihovnicko-informačních expertů zemí V4+ konaného 31. května - 1. června 2016 v Brně. Brno: The Moravian Library in Brno, 2016, s. 295-305. ISBN 978-80-7051-216-6.
9. ŽABIČKOVÁ, Petra a Michal MERTA. Portál knihovny.cz stručně a jednoduše. Duha [online]. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2015, roč. 29, č. 4 [cit. 2021-03-16]. ISSN 1804-4255. Dostupné z: <http://duha.mzk.cz/clanky/portal-knihovnycz-strucne-jednoduse>.